

UZASADNIENIE

Powód D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o:

1. zasądzenie od pozwanego W. J. na rzecz powoda kwoty 101 129,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł;

Uzasadniając powództwo podał, iż D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty nabył wierzitelność od (...) Banku S.A., który jest następcą prawnym (...) Bank S.A. z siedzibą w K., w związku z połączeniem (...) Banku S.A. oraz (...) Banku S.A. na podstawie art. 124 ust. 1 oraz ust. 3 Prawa bankowego, w związku z art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych, poprzez przeniesienie całego majątku (...) Banku S.A. na (...) Bank S.A., z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego (...) Banku S.A. o nową emisję akcji połączeniowych.

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. jest następcą prawnym (...) Bank S.A. z siedzibą w W., KRS (...), w związku z przeniesieniem majątku (...) Bank S.A. w W. (spółka przejmowana) na (...) Bank S.A. w W. (spółka przejmująca), na mocy art. 494 ustawy kodeks spółek handlowych, z równoczesną zmianą (...) Bank S.A. w W. na (...) Bank S.A. w W..

(...) Bank S.A. - (wierzyciel pierwotny) a pozwanym zawarta została dnia 05.07.2007 r. umowa kredytu hipotecznego nr (...), na podstawie której bank oddał do dyspozycji kredytobiorcy środki pieniężne w ustalonej umową wysokości. Strony Umowy postanowiły, iż tytułem zabezpieczenia spłaty udzielonego przez Bank kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy kredytu będzie hipoteka na nieruchomości o numerze księgi wieczystej: (...).

Pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania i nie uregulował na rzecz banku płatności szczegółowo określonych w umowie. W związku z naruszeniem przez pozwanego postanowień łączącego go z wierzycielem pierwotnym stosunku zobowiązaniowego, bank wykorzystał przysługujące mu uprawnienie i wypowiedział umowę kredytu hipotecznego w dniu 12.12.2011 r. Na skutek tego umowa kredytu uległa rozwiązaniu, co doprowadziło do powstania wymagalności całej kwoty niespłaconego przez pozwanego kapitału wraz z kwotą odsetek umownych stanowiących część odsetkową raty kapitałowo-odsetkowej za okres obowiązywania umowy oraz odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od zadłużenia przeterminowanego.

W dniu 30.12.2015 r. bank zawarł z powodem umowę przelewu wierzitelności cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków wynikających z umowy zawartej przez dłużnika osobistego z wierzycielem pierwotnym - bankiem.

Korzystając z przysługujących uprawnień, powód wystąpił z wnioskiem o zmianę dotychczasowego wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej nr (...). Zgodnie z treścią aktualnego odpisu z księgi wieczystej wyżej wymienionej nieruchomości, wierzycielem hipotecznym wobec pozwanego z tytułu hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 101 129,52 PLN, jest w chwili obecnej powód - D. Wierzitelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty.

Zgodnie z przepisem art. 509 k.c. wierzyciel jest uprawniony do swobodnego dysponowania przysługującą mu wierzitelnością a czynność taka obejmuje również wszelkie związane z nią prawa, w tym roszczenie o zapłatę zaległych odsetek.

Pismem z dnia 23.06.2016 r. powód zawiadomił pozwanego o cesji wierzitelności a wierzyciel pierwotny o jej sprzedaży na rzecz powoda.

Zdaniem powoda dowodem istnienia oraz obowiązku spełnienia świadczenia ciążącego na stronie pozwanej jest wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nr (...) z dnia 08.02.2017 r. podpisany przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu (upoważnienie zawarte w dokumencie pełnomocnictwa) i opatrzony pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym. W postępowaniu cywilnym wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu stanowi szczególny rodzaj dokumentu prywatnego (przewidziany w art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych), wykazujący w zdecydowanym stopniu istnienie wierzytelności na rzecz zbywcy wierzytelności (Banku), dowód przejścia wynikających z niej praw na skutek przelewu na fundusz, jak i wysokość wymagalnej wierzytelności względem danego dłużnika na dzień wystawienia wyciągu.

W wyjaśnieniu sposobu skalkulowania dochodzonej pozewem kwoty powód wskazał, że w niniejszym postępowaniu dochodzi kwoty 101 129,52 zł, w tym tytułem należności głównej (kapitału) w kwocie 71 025,09 PLN, odsetek ustawowych liczonych od kwoty należności głównej za okres od dnia 31.12.2015r do 28.12.2016 w kwocie 5 611,95 PLN, odsetek umownych liczonych od kwoty należności głównej w kwocie 2 388,76 PLN i części odsetek karnych w wysokości 22 103,72 PLN wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Uprawnienie do naliczenia odsetek za opóźnienie w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie powód wywodzi z treści art. 481 §1 i 2 k.c.

W piśmie z dnia 16 kwietnia 2018 r. (k. 272) powód zmodyfikował roszczenie w zakresie odsetek i wniósł o ich zasądzenie od dnia cesji wierzytelności w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Prawidłowy okres naliczenia odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty kapitału to: 31.12.2015 r. do 15.02.2017 r.

Pozwany W. J. nie złożył odpowiedzi na pozew i nie stawił się na żadnej z wyznaczonych rozpraw.

Fundacja (...) z siedzibą w W. próbowała wstąpić do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego, jednak powód zgłosił opozycję, którą uwzględnił Sąd Okręgowy w Suwałkach postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2018 r. k. 268.

Powyższe postanowienie uprawomocniło się, bowiem Fundacja (...) z siedzibą w W. nie zaskarżyła go.

Sąd ustalił, co następuje:

D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty nabył wierzytelność od (...) Banku S.A., który jest następcą prawnym (...) Bank S.A. z siedzibą w K., w związku z połączeniem (...) Banku S.A. oraz (...) Banku S.A. na podstawie art. 124 ust. 1 oraz ust. 3 Prawa bankowego, w związku z art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych, poprzez przeniesienie całego majątku (...) Banku S.A. na (...) Bank S.A., z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego (...) Banku S.A. o nową emisję akcji połączeniowych.

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. jest następcą prawnym (...) Bank S.A. z siedzibą w W., KRS (...), w związku z przeniesieniem majątku (...) Bank S.A. w W. (spółka przejmowana) na (...) Bank S.A. w W. (spółka przejmująca), na mocy art. 494 ustawy kodeks spółek handlowych, z równoczesną zmianą (...) Bank S.A. w W. na (...) Bank S.A. w W. - odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS dotychczasowego wierzyciela hipotecznego (...) Bank S.A. (KRS: (...)) k. 39-43, odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS (...) Bank SA. (nr KRS: (...)) k. 44-48, odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS (...) Bank S.A. (nr KRS: (...)) k. 49-53 i k. 53-54 i k. 58.

(...) Bank S.A. a pozwanym zawarta została dnia 05.07.2007 r. umowa kredytu hipotecznego nr (...), na podstawie której bank oddał do dyspozycji kredytobiorcy środki pieniężne w ustalonej umową wysokości - odpis umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 05.07.2007 r. wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji, wnioskiem o wypłatę kredytu i dyspozycją uruchomienia kredytu k. 6-21, oświadczenie o wyborze waluty kredytu k. 76, zestawienie rat i odsetek k. 81-83.

Strony umowy postanowiły, iż tytułem zabezpieczenia spłaty udzielonego przez bank kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy kredytu będzie hipoteka na nieruchomości o numerze księgi wieczystej: (...) -oświadczenie o ustanowieniu hipoteki k.22, aktualny odpis z KW (...) k. 23-25.

Pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania i nie uregulował na rzecz banku płatności szczegółowo określonych w umowie. W związku z naruszeniem przez pozwanego postanowień łączącego go z wierzycielem pierwotnym stosunku zobowiązaniowego, bank wykorzystał przysługujące mu uprawnienie i wypowiedział umowę kredytu hipotecznego w dniu 12.12.2011 r. Na skutek tego umowa kredytu uległa rozwiązaniu, co doprowadziło do powstania wymagalności całej kwoty niespłaconego przez pozwanego kapitału wraz z kwotą odsetek umownych stanowiących część odsetkową raty kapitałowo-odsetkowej za okres obowiązywania umowy oraz odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od zadłużenia przeterminowanego- oświadczenie wierzyciela pierwotnego z dnia 12.12.2011 r. o wypowiedzeniu kredytobiorcom umowy kredytu hipotecznego k. 26.

Wierzyciel pierwotny wystawił przeciwko dłużnikowi bankowy tytuł egzekucyjny w dniu 25.04.2013 r. – odpis k. 84.

Sąd Rejonowy w Suwałkach postanowieniem z dnia 9 maja 2013 r. w sprawie I Co 770/13 nadał klauzulę wykonalności bte do kwoty 107 845,75 zł –postanowienie k. 86.

Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Suwałkach w sprawie BM KM 943/13 zostało umorzone postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2015 r. – postanowienie k. 88.

Dłużnik w dniu 5.08.2014 r. zwracał się do wierzyciela pierwotnego o przygotowanie ugody i rozłożenie należności na raty oraz deklarował spłatę kredytu w wysokości 600 zł miesięcznie - wniosek k. 89.

W dniu 30.12.2015 r. (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków wynikających z Umowy zawartej przez dłużnika osobistego z wierzycielem pierwotnym – Bankiem -kopia umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30.12.2015 r. wraz z załącznikiem nr 1 oraz kopią pełnomocnictwa do zawarcia umowy przelewu wierzytelności i kopią odpisu z (...) S.A. k. 27-34.

Korzystając z przysługujących uprawnień, powód wystąpił z wnioskiem o zmianę dotychczasowego wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej nr (...). Zgodnie z treścią aktualnego odpisu z księgi wieczystej wyżej wymienionej nieruchomości, wierzycielem hipotecznym wobec pozwanego z tytułu hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 101 129,52 PLN, jest w chwili obecnej powód - D. Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty -aktualny odpis z księgi wieczystej (...) – k. 23-25.

Pismem z dnia 23.06.2016 r. powód zawiadomił pozwanego o cesji wierzytelności a wierzyciel pierwotny o jej sprzedaży na rzecz powoda - odpis zawiadomienia o przelewie wierzytelności wraz z wezwaniem do zapłaty z dnia 23.06.2016 r. skierowanego do pozwanego k. 37.

Sąd zważył, co następuje:

Wyciąg z ksiąg rachunkowych jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 Kodeksu postępowania cywilnego, który stanowi dowód wyłącznie tego, iż osoba, która go podpisała złożyła zawarte w dokumencie oświadczenie. Obowiązujący obecnie przepis art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1896 ze zm.) wprost przy tym pozbawia wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego mocy prawnej dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym. Wyciąg taki może zasadniczo stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania w sprawie, ale jego materialna moc zależy od jego treści merytorycznej, a o tym rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów - art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Dopiero wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia. Dane ujmowane w księgach rachunkowych funduszu i w wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego

dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia (np. cesji wierzytelności) - I ACa 1056/16 - wyrok SA Białystok z dnia 31-05-2017

W niniejszym postępowaniu powód dochodził łącznej kwoty 101 129,52 zł, w tym tytułem należności głównej (kapitału) 71 025,09 PLN, odsetek ustawowych liczonych od kwoty należności głównej za okres od dnia 31.12.2015r do 28.12.2016 r. w kwocie 5 611,95 PLN, odsetek umownych liczonych od kwoty należności głównej w kwocie 2 388,76 PLN i części odsetek karnych w wysokości 22 103,72 PLN wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Do wyliczenia zobowiązań pozwanego Sąd posłużył się opinią biegłego z zakresu księgowości.

Na potrzeby opinii należało dokonać wyliczeń wariantowych:

- z pominięciem klauzul indeksacyjnych i przy założeniu średniego kursu franka w NBP w okresie od zawarcia umowy kredytu (5.07.2007 r.) do daty upływu okresu wypowiedzenia (26.01.2012 r.),

-w okresie od daty upływu okresu wypowiedzenia do dnia 30.12.2015 r. (data cesji) zgodnie z postanowieniami umowy kredytu dla zobowiązań wymagalnych i przeterminowanych.

Z ustaleń tych wynika, iż na dzień 26 stycznia 2012 roku dług pozwanego wyniósł: 24 905,78 CHF. Na tę kwotę składa się niespłacony kapitał: 23 897,34 CHF oraz odsetki wynikające z rat 1008,44 CHF. W okresie od 05 lipca 2007 r. do 26 stycznia 2012 roku dług pozwany spłacił 2 743,04 CHF kapitału z kwoty kredytu 26 640,38 CHF.

Przed datą 26.01.2012 roku wystąpiła zaległość we wpłatach rat przekraczająca dwukrotność raty kapitałowo-odsetkowej wyrażonej w walucie CHF, miało to miejsce w dniu 31.07.2011 roku.

Zadłużenie pozwanego od dnia 27 stycznia 2012 roku było obliczane według podwyższonej stopy odsetek karnych w wysokości 13,12 % w stosunku rocznym.

Zadłużenie od dnia 27.01.2012 r. biegły obliczał w ten sposób, że wyjściowa kwota długu wynosiła 24 905,78 CHF. Do tej kwoty doliczane były odsetki karne (13,12 %) i odejmowane kwoty spłacane po przeliczeniu z polskich złotych na CHF według kursu średniego z dnia wpłaty. Tak obliczony dług wzrósł od daty wypowiedzenia umowy do daty 30 grudnia 2015 r. do kwoty 28 321,51 CHF.

Zadłużenie pozwanego na dzień 26 stycznia 2012 rok wyniosło 24 905,78 CHF co w przeliczeniu na złote według kursu z dnia udzielenia kredytu (2,233) daje 55 614,61 PLN.

Zadłużenie na 26.01.2012 r. według kursu z dnia umowy daje kwotę (2,203) 54 867,43 PLN.

Zadłużenie pozwanego na dzień 30 grudnia 2015 roku wyniosło 28 321,51 CHF co w przeliczeniu na złote **według kursu z dnia wypłaty** kredytu daje kwotę 63 241,93 PLN.

Zadłużenie na 30.12.2015 r. **według kursu z dnia umowy** (2,203) daje kwotę 62 392,28 PLN. W dniu 31 lipca 2011 roku zaległość powoda z tytułu rat kapitałowo-odsetkowych przekraczała dwie raty wynikające z harmonogramu spłat (199,57 CHF wysokość jednej raty).

Na datę wypowiedzenia istniały warunki określone w § 22 umowy (zaleganie ze spłatą dwóch rat odsetkowych lub odsetkowo-kapitałowych)- opinia uzupełniająca biegłego z zakresu księgowości –k. 214-219.

Mając powyższe na względzie, w ocenie Sądu, należało uznać, że roszczenie powoda znajduje swoje uzasadnienie do kwoty 62 392,28 PLN z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31.12.2015 r. do dnia zapłaty (powód modyfikował roszczenie w piśmie procesowym w zakresie odsetek).

Zdaniem Sądu powyższa opinia uzupełniająca biegłego stanowi miarodajny materiał dowodowy w sprawie. Biegły dokonał wyliczeń, zgodnie z założeniami wskazanymi przez Sąd, będącymi wynikiem uznania klauzul indeksacyjnych za abuzywne. Aby ocenić charakter klauzul zawartych w umowie kredytu, zdaniem Sądu, należało odwołać się do aktualnych judykatów, ponieważ stan faktyczny w niniejszej sprawie jest bardzo zbliżony do stanu faktycznego analizowanego przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie I ACa 447/17. Owa zbieżność wynika z faktu, że wierzyciel pierwotny zarówno w niniejszej sprawie jak i w sprawie którą poniżej opisano był ten sam. Ponadto Bank posługiwał się tym samym wzorcem umowy, który nie był indywidualnie konsultowany i uzgadniany z dłużnikiem. Rozbieżność wynikała jedynie z faktu, że w analizowanej przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku sprawie nie ziszczyły się warunki do wypowiedzenia umowy, a w przedmiotowej sprawie warunki określone w § 22 umowy (zaleganie ze spłatą dwóch rat odsetkowych lub odsetkowo-kapitałowych) wystąpiły.

Przypomnieć należy, iż w wyroku z 14 grudnia 2017 r. (I ACa 447/17) Sąd Apelacyjny w Białymstoku uznał, że klauzule indeksacyjne zawarte w umowie d. G. Banku (obecnie G. (...) Bank) są nieuczciwe, a w ich miejsce nie można wprowadzić innych kursów. W rezultacie bank pobierał zbyt wysokie raty, a wypowiedzenie umowy kredytu było bezzasadne, gdyż w momencie wypowiedzenia kredytobiorcy nie zalegali ze spłatą, a przeciwnie – byli wierzycielami banku. Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w wyroku z dnia 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16 (LEX nr 2308321), zgodnie z którym indeksacja prowadząca do zmiany wysokości świadczenia zobowiązanego stanowi w istocie wariant waloryzacji uregulowanej w art. 385 1 k.c. i mają zastosowanie do niej przesłanki waloryzacji określone w art. 358 1 § 3 k.c. Zgodnie treścią art. 358 1 § 3 k.c. w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współzycia społecznego, zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie. Przepis ten reguluje tzw. waloryzację sądową i stanowi wyłom w zasadzie nominalizmu. Analizując możliwość jego zastosowania w niniejszej sprawie należy powtórzyć, że ani w przepisach prawa bankowego, ani w żadnych innych przepisach nie została uregulowana instytucja kredytu indeksowanego. Umowa o kredyt indeksowany nie jest odrębnym typem umowy, jest to tylko wariant umowy o kredyt. Fakt, że w przedmiotowej umowie zostały przewidziane klauzule indeksacyjne, które następnie okazały się nieuczciwe, nie nakłada zatem na Sąd obowiązku poszukiwania innych, zgodnych z prawem rozwiązań. Po wyeliminowaniu powyższych klauzul umowa nadal w pełni odpowiada opisanej powyżej ustawowej definicji umowy kredytowej i spełnia wszystkie przesłanki z art. 69 prawa bankowego. Poza tym, dla możliwości zastosowania waloryzacji sądowej, muszą być spełnione dwie przesłanki, tj. istotna zmiana siły nabywczej pieniądza i żądanie strony stosunku zobowiązaniowego skierowane do sądu. Sąd nie może w tej mierze orzekać z urzędu (...). Skutkiem uznania będących przedmiotem oceny w tej sprawie postanowień umownych za niedozwolone jest przyjęcie w świetle pozostałych zapisów umowy, że Bank udzielił pozwanym kredytu ze zmiennym oprocentowaniem ustalonym w § 1 ust. 3 i § 13 umowy. Zgodnie treścią art. 385 1 k.c. kontrola zgodności z zasadami obrotu konsumenckiego jest wyłączona w przypadku postanowień umownych określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (art. 385 1 § 1 in fine k.c.). Pojęcie głównego świadczenia stron należy rozumieć wąsko. W umowie kredytu - zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego - świadczeniem głównym banku jest udostępnienie kredytobiorcy oznaczonej kwoty pieniężnej, zaś świadczeniem głównym kredytobiorcy jest zwrot otrzymanych środków pieniężnych, uiszczenie opłat z tytułu oprocentowania i z tytułu prowizji. Klauzule waloryzacyjne, zdaniem Sądu, nie stanowią głównego świadczenia stron, wprowadzają jedynie reżim podwyższenia świadczenia głównego. Chociaż problem waloryzacji rat kredytu i przeliczania należności banku z waluty obcej na polską jest pośrednio powiązany ze spłatą kredytu, to jednak brak jest podstaw do przyjęcia, że ustalenia w tym zakresie są postanowieniami dotyczącymi głównych świadczeń stron. Są to postanowienia poboczne, o drugorzędnym znaczeniu. Nie są postanowieniami o charakterze przedmiotowo istotnym (*essentialia negotii*), zatem muszą być objęte kontrolą zgodności z zasadami obrotu konsumenckiego. Pozwany występował w ramach przedmiotowego stosunku jako konsument w rozumieniu art. 22¹ k.c. Zdaniem Sądu należy uznać, że postanowienia umowne nie zostały indywidualnie uzgodnione z pozwanym. Umowę zawarto z wykorzystaniem wzorca banku, a sporne klauzule zostały przejęte do umowy bez modyfikacji. Nie były one przedmiotem negocjacji stron. W trakcie zawierania umowy nie omawiano kwestii związanych ze sposobem ustalania kursów waluty. Pozwany nie miał żadnego wpływu na treść tych postanowień. Natomiast art. 385¹ § 3 k.c.

wymaga, by konsument miał rzeczywisty wpływ na treść postanowienia. Za nieuzgodnione indywidualnie trzeba uznać takie postanowienie, które nie było przedmiotem pertraktacji między stronami, lecz zostało przedstawione jako jedyne możliwe rozwiązanie. Przedłożona zaś pozwanemu do podpisu umowa stanowiła wzorzec umowy stosowany przez wierzyciela pierwotnego, który nie podlegał negocjacom ani zmianom. Treść spornych klauzul nie była przytoczona w żadnym miejscu wniosku kredytowego.

Sąd Apelacyjny uznał, że postanowienia umowne kształtują prawa i obowiązki pozwanego w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Rażąco naruszenie interesów konsumenta to nieusprawiedliwiona dysproporcja praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Postanowienia umowy rażąco naruszają interes konsumenta, jeżeli poważnie i znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron. Ocena stopnia naruszenia powinna być dokonywana z uwzględnieniem kryteriów przedmiotowych, jak i podmiotowych. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom oznacza tworzenie przez kontrahenta konsumenta takich postanowień umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku. Przyjmuje się, że klauzula dobrych obyczajów, podobnie jak klauzula zasad współżycia społecznego, nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań, na przykład w obrocie profesjonalnym, w określonej branży, w stosunkach z konsumentem itp. W stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Im powinny odpowiadać zachowania stron stosunku prawnego, także w fazie poprzedzającej zawarcie umowy. Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta niepozwalając na realizację tych wartości, będą uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Tak w szczególności kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego abuzywność postanowień umownych przejawia się w tym, że klauzule te nie odwoływały się do obiektywnych wskaźników, lecz pozwalały wyłącznie bankowi na określenie miernika wartości wedle swojej woli. Na mocy spornych postanowień pierwotny wierzyciel mógł arbitralnie, a przy tym w sposób wiążący, modyfikować wskaźnik, według którego obliczana była wysokość zobowiązania kredytobiorcy, a tym samym mógł wpływać na wysokość świadczenia pozwanego. Ponadto o abuzywności tych postanowień świadczy ich nietransparentność. Umowa kredytu nie przedstawiała w sposób przejrzysty konkretnych działań mechanizmu wymiany waluty obcej, tak by pozwany był w stanie samodzielnie oszacować, w oparciu o zrozumiałe kryteria, konsekwencje ekonomiczne.

Dłużnicy nie znali sposobu, w jaki bank kształtował kurs (...), zwiększając go bądź zmniejszając wedle swego uznania. Umowa nie dawała im żadnego instrumentu pozwalającego bronić się przed decyzjami banku w zakresie wyznaczanego kursu (...), czy też je weryfikować. Bank przy tym uwzględniał inny kurs (...) przy przeliczaniu wartości wypłaconego kredytu (kurs kupna) i inny przy obliczaniu wartości raty spłaty kredytu (kurs sprzedaży). Pozwani byli obciążani dodatkową płatnością na rzecz banku stanowiącą różnicę między kursem kupna i kursem sprzedaży (...) (tzw. spread)- wynagrodzenie za wykonanie usługi wymiany waluty. Między stronami nie dochodziło natomiast do transakcji wymiany walut. Pobieranemu od pozwanych spreadowi nie odpowiadało żadne świadczenie banku. W istocie była to prowizja na rzecz banku, której wysokości pozwany nie mógł oszacować. Wysokość tej prowizji zależała wyłącznie od banku. Sąd wywiódł, że treść kwestionowanych postanowień umożliwiała bankowi jednostronne kształtowanie sytuacji konsumenta w zakresie wysokości jego zobowiązań wobec banku, przez co zakłócona została równowaga pomiędzy stronami umowy. To powodowało, że postanowienia te były sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz w sposób rażący naruszały interesy konsumentów. Powód przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem (...) poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży/kupna franka szwajcarskiego oraz wartości spreadu walutowego (rozumianego jako różnica pomiędzy kursem sprzedaży a kursem zakupu waluty obcej).

Przenosząc te rozważania na grunt sprawy niniejszej należy uznać, że wobec stosowania tego samego wzorca umowy i braku innych okoliczności wskazujących na indywidualne uzgadnianie z pozwanym warunków umowy, charakter abuzywny mają te same klauzule umowne, które wyżej opisano.

W przedmiotowej sprawie z opinii biegłego (w przeciwieństwie do stanu faktycznego opisanego w cytowanym wyżej orzeczeniu) wynikało, że wypowiedzenie umowy było skuteczne, bowiem przy pominięciu klauzul abuzywnych wysokość zadłużenia na datę wypowiedzenia kredytu przekraczała dwie pełne raty, zatem zgodnie z umową łączącą strony bank mógł umowę wypowiedzieć i naliczać odsetki karne.

W ocenie Sądu wyliczenie dokonane przez biegłego jest prawidłowe, a zarzuty zgłoszone przez powoda do opinii uzupełniającej niezasadne. Twierdzenie, że postanowienia zawarte w umowie nie mają charakteru abuzywnego pozostaje w sprzeczności z aktualną linią orzecniczą Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, która Sąd w sprawie niniejszej podziela.

Zaznaczyć należy, iż orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku zapadło w bardzo zbliżonym stanie faktycznym (ten sam wierzyciel pierwotny i ten sam wzorec umowy o kredyt), zatem znajduje pełne zastosowanie w sprawie niniejszej.

Na skutek uwzględnienia opozycji nie dopuszczono do działania w sprawie interwenienta ubocznego, a zatem zgłoszony przez niego zarzut przedawnienia roszczenia nie mógł osiągnąć skutku.

Zauważyć należy, iż roszczenie było przedawnione, bowiem wymagalność roszczenia datuje się od 12.12.2011 r. , a pozew wpłynął w dniu 16.02.2017 r. (koperta k. 59), a zatem po upływie trzyletniego okresu przewidzianego w przepisie art. 118 kc. Dłużnik wniósł o przygotowanie ugody wobec wierzyciela pierwotnego w dniu 5.08.2014 r. ale do podpisania ugody nie doszło. Nie sposób przyjąć, że w sposób dorozumiany dłużnik zrzekł się zarzutu przedawnienia. Z oświadczenia tego również wprost nie wynika, iż doszło do uznania długu przed terminem przedawnienia, bowiem oświadczenie dłużnika jest nieprecyzyjne.

Nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 KC) – uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 29 czerwca 2016 r. III CZP 29/16.

W przedmiotowej sprawie powód jako nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie mógł powołać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Powyższe uwagi poczyniono jedynie posiłkowo bowiem zarzut przedawnienia może zgłosić strona, a pozwany takiego zarzutu nie podnosił. Fundacja (...) z siedzibą w W. nie wstąpiła skutecznie do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego na skutek uwzględnienia opozycji.

Z powyższy względów na podstawie powołanych wyżej przepisów orzeczono jak w pkt. I i II wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 100 kpc w zw. z § 2 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zmianami).

Powód wygrał sprawę w wysokości około 62 %. Na koszty procesu złożyły się koszty wynagrodzenia biegłego (łącznie 2137,74 zł), opłata od pozwu (5057 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika 5417 zł łącznie 12 611,74 zł.

SSO Mirosław Krzysztof Derda